

CERANEO - CENTAR ZA RAZVOJ NEPROFITNIH
ORGANIZACIJA

BESKUĆNIŠTVO JUČER, DANAS, SUTRA

PRIPREMILE:

Petra Bratoš, mag. soc. pol.
Iva Mrdeža Bajs, mag. soc. pol.

CERANEO - Centar za razvoj neprofitnih organizacija

BESKUĆNIŠTVO JUČER, DANAS, SUTRA

Pripremile:

Petra Bratoš, mag. soc. pol.

Iva Mrdeža Bajs, mag. soc. pol.

Zagreb, veljača 2020.

Ministarstvo za demografiju,
obitelj, mlade i socijalnu politiku

Publikacija je nastala u okviru projekta „Jačanje mreže usluga za skrivene beskućnike“ koji se provodi uz financijsku podršku Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Centra za razvoj neprofitnih organizacija.

Publikacija je dostupna u elektronskom obliku na mrežnim stranicama organizacije: www.ceraneo.hr

Poštovani čitatelji,

ova publikacija nastala je u sklopu projekta “Jačanje mreže usluga za skrivene beskućnike” kojeg CERANEO provodi u partnerstvu s Hrvatskom mrežom za beskućnike uz financijsku podršku Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Jedan od ciljeva Projekta je zagovaračkom kampanjom skrenuti pažnju na nedostatnost postojećih usluga za beskućnike u Hrvatskoj te potaknuti njihovo pokretanje, odnosno unaprjeđenja, kako bi u što većoj mjeri odgovorili na stvarne potrebe skrbi za beskućnike u Hrvatskoj. Pri tom snažan naglasak stavljamo na osobe koje žive u neadekvatnim, ilegalnim i nesigurnim uvjetima stanovanja, koje javnost, a nerijetko i struka, teško prepoznaje i detektira kao osobe u riziku od beskućništva.

Važno je spomenuti da se ne radi o prvim zagovaračkim aktivnostima ovog tipa u Hrvatskoj. Kroz prethodno proveden trogodišnji program “Osnaživanje beskućnika, podrška stručnjacima i izgradnja inovativnih modela skrbi o beskućnicima”, CERANEO je u suradnji s Hrvatskom mrežom za beskućnike organizirao javne tribine u nekoliko hrvatskih gradova koji ne pružaju usluge smještaja za beskućnike. Radi se o svojevrsnom nastavku zagovaračkih napora s ciljem sveopćeg obuhvata jedinica lokalne samouprave koje nisu ispoštovale zakonsku obvezu prema kojoj su u svom proračunu dužne osigurati sredstva za pružanje usluge smještaja u prihvatilištima ili prenoćištima za beskućnike.

Dosadašnji naponi urodili su kvalitetnim tematskim raspravama okupljenih stručnjaka te su pridonijeli stvaranju i jačanju mreže suradnje lokalnih dionika koji nastavljaju razgovor o ovoj temi s ciljem pokretanja prvih programa skrbi o beskućnicima na području njihovih lokalnih zajednica.

Publikacija je namijenjena prije svega dionicima javnih tribina s ciljem sažetog prikaza i uvoda u temu koja će biti povod naših okupljanja u jedinicama koje nemaju osigurane usluge smještaja za beskućnike. Vjerujemo da će javne tribine kao i do sada rezultirati kvalitetnim raspravama te da će potaknuti i osnažiti sinergijsko djelovanje ključnih dionika koji će biti inicijatori procesa planiranja usluga smještaja za beskućnike. Upravo iz tog razloga, predviđeno je i da publikacija služi kao smjerokaz koji će dionici u lokalnim sredinama konzultirati u procesima koji će vjerujemo uslijediti nakon javnih tribina.

Vjerujemo da publikacija također može dobro poslužiti široj stručnoj i zainteresiranoj javnosti kao kratak pregled stanja beskućništva i postojećih usluga za beskućnike s istaknutim primjerima dobre prakse te kao izvjesna kronologija zagovaračkih napora i iskoraka u području borbe protiv beskućništva u Hrvatskoj. Navedeni iskoraci nastali su prije svega kao rezultat sinergijskog djelovanja članica Hrvatske mreže za beskućnike u čijem djelovanju CERANEO ima važnu ulogu centra podrške.

CERANEO tim

SADRŽAJ

Prikaz stanja beskućništva u Hrvatskoj	6
Ključni koncepti prevencije i borbe protiv beskućništva	9
CERANEO kao centar podrške članicama Hrvatske mreže za beskućnike	10
Provedene aktivnosti podrške	10
CERANEO kao spona između akademske zajednice i organizacija civilnog društva u području skrbi za beskućnike	14
Primjeri dobre prakse u Hrvatskoj	16
Hrvatska mreža za beskućnike	16
Udruga Most	17
Udruga Oaza	18
Udruga Milosrđe	19
Popis usluga za beskućnike u Hrvatskoj	20

PRIKAZ STANJA BESKUĆNIŠTVA U HRVATSKOJ

POJAM BESKUĆNIKA U ZAKONSKIM OKVIRIMA, DOKUMENTIMA I STRATEGIJAMA U HRVATSKOJ

U Hrvatskoj se **do 2007. godine beskućnici nisu ni spominjali.**

JIM (Joint Inclusion Memorandum) - Zajednički memorandum o socijalnom uključivanju beskućnike je identificirao kao jednu od najisključenijih skupina.

Zakonom o socijalnoj skrbi iz 2011. godine (NN 57/11) po prvi puta je uveden pojam beskućnika u sustav socijalne skrbi.

Nacionalnom programu zaštite i promicanja ljudskih prava (2013. - 2016.) kao jedno od prioritarnih područja uvrstio i zaštitu prava beskućnika.

Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti (2014.-2020.) predviđa unapređenje sustava skrbi o beskućnicima.

VAŽNOST DONOŠENJA KLJUČNIH STRATEGIJA

- **Strategija socijalnog stanovanja**
- **Strategija prevencije i borbe protiv beskućništva**

DEFINICIJA BESKUĆNIKA

Prema Zakonu o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19) „Beskućnik je osoba koja nema mjesto stanovanja, niti sredstva kojima bi mogla podmiriti potrebu stanovanja, te je privremeno smještena u prihvatilištu ili boravi na javnim ili drugim mjestima koja nisu namijenjena za stanovanje.“

- Beskućništvo je u Hrvatskoj još uvijek ograničeno na najvidljiviju i najpotrebitiju kategoriju osoba bez krova nad glavom i takav pristup ne uzima u obzir osobe koje žive u prihvatilištima za beskućnike ili koji žive u vrlo nesigurnim uvjetima stanovanja, neadekvatnim stanovima kao ni osobe koje su suočene s rizikom beskućništva zbog vrlo nesigurnog stanarskog prava. Članice Hrvatske mreže za beskućnike zalažu se za proširenje definicije beskućnika prema ETHOS tipologiji beskućništva i stambene isključenosti.

ETHOS TIPOLOGIJA BESKUĆNIŠTVA I STAMBENE ISKLJUČENOSTI

- bez krova nad glavom
- bez kuće, stana
- nesigurnog stanovanja
- neadekvatnog stanovanja

ZAKONSKA OBAVEZA VELIKIH GRADOVA I GRADOVA SREDIŠTA ŽUPANIJA

Iako postoji zakonska obaveza, **Hrvatska mreža za beskućnike upozorava da dosta hrvatskih gradova još uvijek nema ni prenoćište ni prihvatilište za beskućnike.** U Republici Hrvatskoj djeluje 14 prihvatilišta/ prenoćišta za beskućnike i to u velikim gradovima poput Zagreba, Splita, Varaždina, Rijeke, Karlovca, Zadra, Osijeka, Pule, Dubrovnika, Kaštela ukupnog smještajnog kapaciteta do 420 korisnika.

BROJ BESKUĆNIKA

Prava brojka beskućnika u Hrvatskoj nije poznata. Obično se prate samo podaci o broju korisnika prihvatilišta/ prenoćišta i pučkih kuhinja.

Na temelju iskustva direktnog rada na terenu, stručnjaci iz Hrvatske mreže za beskućnike procjenjuju da je **tek manji dio beskućnika smješten u prihvatilišta ili koristi usluge prenoćišta za beskućnik (450)**, a da ih i **do 2000 živi na otvorenom („bez krova nad glavom“)** te **dodatnih 8000 u neadekvatnim životnim uvjetima** (improviziranim nastambama, objektima koji nisu namijenjeni za stanovanje, derutnim građevinama, kamp kućicama, podrumima, garažama, objektima bez struje, vode i grijanja itd.).

NOVI SOCIJALNI RIZIK

Beskućnici u Hrvatskoj više nisu ono što su bili početkom 90-tih godina prošlog stoljeća, odnosno samci kojima su skitnja, alkoholiziranje, prosjačenje i druga asocijalna ponašanja stil življenja.

Beskućnici su danas: radno sposobne nezaposlene mlađe osobe, starije radno sposobne osobe koje čekaju prvi uvjet za ostvarivanje mirovine, psihički bolesne i starije osobe kojima sustav ne osigurava korištenje prava na smještaj u domu ili udomiteljskoj obitelji, obitelji s djecom koje strepe od izdvajanja djece zbog nemoguć-

nosti osiguravanja primjerenih uvjeta za razvoj i život, mlade osobe nakon izlaska iz institucionalnih oblika skrbi po punoljetnosti (ili po završetku srednjoškolskog obrazovanja), osobe s intelektualnim teškoćama, branitelji i druge skupine korisnika socijalne skrbi.

TIPIČNI UZROCI BESKUĆNIŠTVA

- nezaposlenost i siromaštvo
- migracije
- starenje
- zdravstveni problemi
- narušeni odnosi
- nedostatak pristupačnih stanova za najam i za prodaju
- neadekvatna podrška ljudima koji napuštaju skrb, bolnice, zatvore ili druge javne ustanove
- deložacije

POVEĆANI RIZICI ZA BESKUĆNIŠTVO

- povećani troškovi stanovanja
- mobilnost unutar EU i migracije iz trećih zemalja
- starenje i promjene u obiteljskim strukturama (porast samačkih kućanstava i dugoročni zdravstveni problemi)
- raspad obitelji i deinstitucionalizacija
- mijenjanje strukture populacije beskućnika

PRAVA IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI

- ZAJAMČENA MINIMALNA NAKNADA
- NAKNADA ZA TROŠKOVE STANOVANJA
- TROŠKOVI OGRIJEVA
- PRAVO NA NAKNADU ZA OSOBNE POTREBE
- JEDNOKRATNA NAKNADA
- SOCIJALNE USLUGE

Prema Zakonu o socijalnoj skrbi imaju jednaka prava kao i ostali korisnici, ali često nemaju jednake mogućnosti ostvarivanja tih prava. Većina ih nema riješeno pitanje prebivališta odnosno boravišta, a bez toga ne mogu izvaditi osobne dokumente, prijaviti se na Zavod za zapošljavanje, ostvariti zdravstvenu zaštitu, tražiti pomoć lokalne uprave i samouprave u rješavanju stambenih pitanja.

KLJUČNI KONCEPTI PREVENCIJE I BORBE PROTIV BESKUĆNIŠTVA

- ✓ Kombinirana socijalna politika
- ✓ Socijalne inovacije
- ✓ Socijalno ulaganje (socijalne investicije)
- ✓ Socijalno poduzetništvo
- ✓ Dobra vladavina

Više o konceptima socijalne politike možete pronaći na poveznici:
http://ceraneo.hr/wp-content/uploads/2015/12/02_brosura_158x224mm_32str_europeizacija.pdf

IZAZOVI U PODRUČJU BESKUĆNIŠTVA:

- projektno financiranje
- donošenje ključnih strategija
- uvođenje ETHOS tipologije
- prevencija beskućništva
- socijalno stanovanje
- nedostatak stručnjaka
- podrška stručnjacima
- suradnja i komunikacija ključnih dionika

CERANEO KAO CENTAR PODRŠKE ČLANICAMA HRVATSKE MREŽE ZA BESKUĆNIKE

KAKO JE CERANEO POSTAO CENTAR PODRŠKE?

CERANEO niz godina u kontinuitetu provodi projekte usmjerene poboljšanju skrbi za beskućnike, financirane iz lokalnih, nacionalnih i europskih izvora, surađuje s dionicima iz Hrvatske koji rade s populacijom beskućnika te prati domaće i inozemne prakse i razvoj usluga vezanih uz problematiku beskućništva. Također, od 2015. godine CERANEO je formalni član Hrvatske mreže za beskućnike u kojoj ima ulogu svojevrsnog centra podrške članicama koje Hrvatska mreža za beskućnike okuplja. Od 2012. godine CERANEO je proveo sedam projekata usmjerenih toj problematici.

Kroz formalno članstvo u Hrvatskoj mreži za beskućnike, ali i već izgrađenu ulogu svojevrsnog centra podrške organizacijama civilnog društva u području beskućništva u cijeloj Hrvatskoj, CERANEO ima jasne uvide u potrebe organizacija koje Hrvatska mreža za beskućnike okuplja. Na tragu detektiranih potreba članica Mreže, CERANEO kontinuirano razvija i prijavljuje projekte i programe u sklopu kojih planira aktivnosti podrške članicama Hrvatske mreže za beskućnike.

PROVEDENE AKTIVNOSTI PODRŠKE

- **Napravljen prijevod ETHOS tipologije beskućništva i stambene isključenosti**
CERANEO je u srpnju 2012. godine preveo ETHOS tipologiju beskućništva i stambene isključenosti koju je razvila FEANTSA - Federacija nacionalnih organizacija koje rade s beskućnicima. Do tada je tipologija prevedena na 24 jezika i hrvatski prijevod tipologije postao je službeni 25. prijevod koji je prošao proces verifikacije FEANTSA-e. CERANEO je formalni član Hrvatske mreže za beskućnike i izabran je da od listopada 2015. godine predstavlja Hrvatsku mrežu za beskućnike u radu FEANTSA-e.
- **Izrađen jedinstveni upitnik za korisnike smještene u prihvatilištima/prenočištima**
U sklopu projekta "Evaluacija programa skrbi o beskućnicima" CERANEO je u suradnji s Gradskim društvom Crvenog križa Zagreb izradio jedinstveni upitnik za smještaj korisnika u prihvatilištima i prenočištima u Hrvatskoj. Do izrade jedinstvenog upitnika pružatelji usluge smještaja koristili su osobne upitnike koji međusobno nisu bili ujednačeni ni usklađeni.
- **Izrađena publikacija "Ključni trendovi u području beskućništva"**
Kroz evaluacijske upitnike te fokus grupe s pružateljima usluga skrbi za beskućnike, CERANEO je dobio uvid u postojeće stanje i potrebe sustava skrbi za beskućnike što je sažeto prikazano u publikaciji pod nazivom "Ključni trendovi u području beskućništva".

ta". Navedena publikacija iz 2016. godine donosi prikaz ključnih trendova beskućništva u Hrvatskoj, u trenutku kada takvih spoznaja kronično nedostaje kao i znanstvenih istraživanja na navedenu temu.

- **Organizirane javne tribine na temu zapošljavanja beskućnika**
CERANEO je kroz projekt "Kako do posla za beskućnike - izgradnja kapaciteta OCD-a i podrška integraciji beskućnika" organizirao javne tribine u Varaždinu, Karlovcu i Zagrebu na kojima su sudjelovali predstavnici prihvatilišta/prenočišta, predstavnici regionalnih podružnica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i centara za socijalnu skrb kao i sami beskućnici. Navedena događanja bila su iznimna prilika za dijalog svih ključnih dionika u području zapošljavanja beskućnika te su rezultirala dogovorom smjernica s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje za uključivanje beskućnika u aktivne mjere zapošljavanja, odnosno prekvalifikacije/dokvalifikacije i edukacija s ciljem razvijanja novih vještina beskućnika koje će poboljšati njihove šanse za ulazak i ostanak na tržištu rada. Navedene smjernice naknado su usvojene od strane HZZ-a.
- **Održana edukativna radionica "Prijava projekata na natječaje iz EU fondova"**
U ožujku 2016. godine predstavnice CERANEO-a održale su edukativnu radionicu za predstavnike članica Hrvatske mreže za beskućnike na temu pripreme projektnih prijedloga u okviru Europskog socijalnog fonda. Edukativna radionica je održana s ciljem jačanja kapaciteta članica Mreže u kontekstu povlačenja sredstava u aktualnom financijskom razdoblju 2014. – 2020. godina. Također, na radionici su prikazani aktualni i planirani natječaji u okviru kojih su članice Mreže mogle planirati prijavu projektnih prijedloga.
- **Održana edukativna radionica "Kako do posla za beskućnike"**
Edukativna radionica održana je u travnju 2016. godine te je okupila gotovo sve članice Hrvatske mreže za beskućnike. Predstavnice CERANEO-a predstavile su inovativne modele zapošljavanja beskućnika prema europskim primjerima dobre prakse. Također, navedeno događanje bila je prilika za razgovor o socijalno-poduzetničkim inicijativama u području zapošljavanja beskućnika kao i različitim oblicima zapošljavanja uz podršku kao alternativni za pojedince s višestrukim problemima i potrebama, kao što su beskućnici. Aktivno se razgovaralo i o poboljšanju sustava koordinacije i suradnje ključnih dionika te o razvijanju strategije zapošljavanja za najisključenije pojedince.
- **Izrađena publikacija "Zapošljavanje beskućnika"**
Navedena publikacija sadrži prikaz ključnih nalaza projekta "Kako do posla za beskućnike - Izgradnja kapaciteta organizacija civilnog društva i podrška integraciji beskućnika". Između ostalog, publikacija donosi prikaz prepreka za zapošljavanje beskućnika te ističe važnost inicijativa za zapošljavanje ove najranjivije skupine stanovništva. Također, navodi smjernice koje su važne za organizacije koje se odluče pokrenuti inicijative za zapošljavanje beskućnika. Zaključno, donosi prikaz primjera dobre prakse u području zapošljavanja beskućnika na inozemnoj i nacionalnoj razini.

- **Radionice psihosocijalne podrške za stručnjake koji rade s beskućnicima**

U sklopu trogodišnjeg programa “Osnaživanje beskućnika, podrška stručnjacima i izgradnja inovativnih modela skrbi o beskućnicima” koji je CERANEO provodio uz financijsku podršku Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u razdoblju do 2016.-2019. godine uspješno smo implementirali aktivnosti podrške stručnjacima koji rade s beskućnicima kroz radionice psiho-edukativnog karaktera. U sklopu spomenutog trogodišnjeg programa organizirano je i provedeno ukupno šest dvodnevni radionica podrške za stručnjake. Radi se o prvim radionicama podrške za stručnjake koji rade s beskućnicima te je provedbe istih ukazala na daljnju potrebu pružanja sustavne podrške stručnjacima koji su svakodnevno u radu izloženi visokorizičnim i stresnim situacijama. Također, radionice su pružile priliku stručnjacima da kritički razmotre svoje pristupe u radu s korisnicima te unaprijede vlastite kompetencije. Osim što su radionice pružile priliku za rasterećenje stručnjacima, omogućile su im i razvoj novih vještina te su poslužile kao inspiracije za nove pristupe u radu s korisnicima. Radionice podrške za stručnjake izvodile su stručne djelatnice udruge “IGRA”.

- **Rad na osvještavanju šire stručne i zainteresirane javnosti o problemu beskućništva i stambene isključenosti**

Okrugli stolovi koje je CERANEO provodio u sklopu trogodišnjeg projekta u razdoblju od 2016.-2019. godine u suradnji s Hrvatskom mrežom za beskućnike na području gradova koji ne osiguravaju uslugu skrbi za beskućnike, pokazali su da osim šire lokalne javnosti ni stručni djelatnici lokalnih CZSS-a nisu bili upoznati s ETHOS tipologijom beskućništva i stambene isključenosti. Nastavno na spomenuto, osobe u neadekvatnim, ilegalnim i nesigurnim uvjetima stanovanja stručnjaci početno nisu ni detektirali kao osobe u riziku od beskućništva. Nakon održanog uvodnog izlaganja u okviru kojeg je predstavljena ETHOS tipologija, stručnjaci su u raspravi iznosili iskustva direktnog rada s korisnicima koji žive u uvjetima stanovanja kakve navedena tipologija prepoznaje i detektira kao beskućništvo. Svi okrugli stolovi rezultirali su kvalitetnom tematskom raspravom te jačanjem i stvaranjem mreže suradnje lokalnih dionika koji nastavljaju razgovor o ovoj temi s ciljem pokretanja prvih programa skrbi o beskućnicima na području njihovih lokalnih zajednica.

- **Izrađena fotodokumentacija skrivenih mjesta boravka beskućnika**

U prvoj godini provedbe trogodišnjeg programa “Osnaživanje beskućnika, podrška stručnjacima i izgradnja inovativnih modela skrbi o beskućnicima” izrađena je fotodokumentacija neadekvatnih, ilegalnih i nesigurnih uvjeta stanovanja. Izložba fotodokumentacije uz javnu raspravu na temu beskućništva u Hrvatskoj, organizirana je u Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića u Zagrebu uz prisustvo šire stručne i zainteresirane javnosti. Prikupljena fotodokumentacija široko je predstavljena hrvatskoj javnosti kroz javne tribine i okrugle stolove koje je CERANEO organizirao. Također, CERANEO izrađenu fotodokumentaciju posuđuje drugim članicama Hrvatske mreže za beskućnike u svrhu organizacije javnih događanja na temu beskućništva.

- **Izrađena dokumentarna reportaža “Cesta nije dom”**

U drugoj godini provedbe trogodišnjeg programa izrađena je kraća dokumentarna reportaža u trajanju od 25 min pod nazivom “Cesta nije dom”. Reportaža donosi sažet prikaz stanja beskućništva u Hrvatskoj kroz izjave stručnjaka iz hrvatskih prihvatilišta i prenočišta kao i komentare stručnog tima CERANEO-a. Također, reportaža prati životnu priču dva beskućnika koja iznose osobna iskustva zapadanja u začaran krug beskućništva. Konačno, reportaža ističe i primjere dobre prakse skrbi za beskućnike u Hrvatskoj te je jedinstven audio-vizualni prikaz stanja beskućništva kao i sustava skrbi za ovu ranjivu populaciju u Hrvatskoj. Reportaža je široko diseminirana i prikazana u krugu šire stručne i zainteresirane javnosti.

- **Pokrenuta Baza podataka o beskućnicima**

Jedan od ciljeva trogodišnjeg programa bio je prikupiti sveobuhvatne podatke o stanju beskućništva temeljem postojeće Baze podataka, čiju je izradu CERANEO podržao ranijim projektom “Evaluacija programa skrbi o beskućnicima i razvoj inovativnih modela prevencije i smanjenja rizika nastanka beskućništva” (2014.-2015.). Spomenuta Baza podataka o beskućnicima generira podatke korisnika svih 11 umreženih prihvatilišta i prenočišta u Hrvatskoj koji putem instalirane aplikacije “DOMEK Prihvatilište” unose podatke o korisnicima smještaja.

Provodeći aktivnosti dogradnje Baze podataka i instalacije aplikacija u prihvatilištima/prenočištima, naišli smo na nekoliko značajnih ograničenja uslijed raspoloživih sredstava koja su se pokazala nedostatnima za provedbu cjelokupno zamišljene nadogradnje. Iako ostaje značajan prostor za nadogradnju postojeće baze, napravljeni su važni iskoraci u pokušaju prikupljanja relevantnih podataka o broju i stanju beskućništva u Hrvatskoj. Obzirom da točan broj beskućnika u Hrvatskoj trenutno nije moguće procijeniti, ponajviše zbog činjenice da službene statistike uzimaju u obzir stanje u prihvatilištima i prenočištima na 31. prosinca, instalirane aplikacije kao i Baza podataka predstavljaju važan iskorak i zalag za sustavno praćenje broja beskućnika na smještaju u prihvatilištima i prenočištima diljem Hrvatske kroz cijelu godinu.

- **Izrađena publikacija “Prikaz nekih obilježja i potreba korisnika osam hrvatskih prihvatilišta i prenočišta za beskućnike u periodu od 2017.-2019. godine”**

Ova publikacija izdana u listopadu 2019. godine rezultat je istraživanja provedenog u sklopu trogodišnjeg programa. Bez obzira na spomenuta manja ograničenja u funkcioniranju Baze podataka, dobiveni nalazi imaju vrijednost kao prvi sustavno prikupljeni i obrađeni podaci o populaciji hrvatskih beskućnika u prihvatilištima i prenočištima. Osim što su informativne naravi, upućuju na područja gdje je potreban dodatni razvoj i proširenje usluga, kao i na potencijalni smjer budućih istraživanja o ovoj problematici.

- **Praćenje EU perspektive i sudjelovanje na inozemnim konferencijama**

Posljednjih godina aktivno sudjelujemo na FEANTSA-inim godišnjim konferencijama i radno-edukativnim događanjima koja će i dalje biti važna inspiracija za praćenje i prijenos europskih primjera dobre prakse i politika u području skrbi za beskućnike. Sva prikupljena saznanja i spoznaje u sklopu inozemnih konferencija dijelimo s ostalim članicama Hrvatske mreže za beskućnike, ponajprije kroz godišnje nacionalne susrete o beskućništvu kao i ostale radne sastanke članica Mreže.

CERANEO KAO SPONA IZMEĐU AKADEMSKE ZAJEDNICE I ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA U PODRUČJU SKRBI ZA BESKUĆNIKE

CERANEO, obzirom na svoju ulogu think thank organizacije koja između ostalog okuplja velik broj predstavnika akademske zajednice, već dulje vrijeme gradi "most" suradnje između civilnog društva i akademske zajednice.

Najznačajniji iskorak ipak po pitanju poticanja ove suradnje dogodio se kroz inovativan model društveno korisnog učenja.

CERANEO je u periodu od ožujka 2018. godine do rujna 2019. godine u partnerstvu s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskom mrežom za beskućnike provodio projekt "Razvoj programa društveno korisnog učenja za aktivni angažman studenata u području prevencije beskućništva i socijalnog uključivanja beskućnika", financiran iz sredstava Europskog socijalnog fonda.

Obzirom na dugogodišnju suradnju s nastavnim osobljem na Studijskom centru socijalnog rada kao i s druge strane članstvo u Hrvatskoj mreži za beskućnike, ali i već izgrađenu ulogu svojevrsnog "centra podrške" organizacijama civilnog društva s područja beskućništva u cijeloj Hrvatskoj, ideja o implementaciji spomenutog projekta stvorila se vrlo prirodno.

Upoznati s potrebama studentske populacije, nastavnog osoblja, ali i članica Hrvatske mreže za beskućnike, imali smo jasnu viziju koristi koju svi uključeni dionici mogu ostvariti Projektom.

Projektom je ostvarena direktna suradnja studentske populacije s organizacijama civilnog društva koje skrbe o beskućnicima u Hrvatskoj uz mentorstvo nastavnog osoblja kroz ukupno pet mentorskih programa:

1. Priprema i provedba projekata socijalne integracije beskućnika

Partner u zajednici:

Partner 1. CERANEO

Partner 2. Udruga Milosrđe Karlovac

Cilj projekta: Povećati mogućnosti za zapošljavanje, umanjiti rizik od socijalne isključenosti i siromaštva marginaliziranih skupina i poboljšati kvalitetu rada stručnjaka koji rade s marginaliziranim skupinama u udruzi Milosrđe.

Ciljevi projekta bili su:

1. Izgraditi kapacitete organizacija okupljenih u Hrvatsku mrežu za beskućnike u partnerstvu sa Studijskim centrom socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za civilni angažman studenata u lokalnoj zajednici.
2. Pripremiti i provesti inovativan i kreativan program društveno korisnog učenja na diplomskom studiju socijalne politike u okviru kolegija „Metode analize u socijalnoj politici“ i „Civilno društvo i socijalna politika“

2. Izrada policy analize u području beskućništva u gradu Puli

Partner u zajednici:

Partner 1. CERANEO

Partner 2. Gradsko društvo Crvenog križa Pula

Cilj projekta: Analizom lokalnih programa i mjera u području skrbi za beskućnike, stavljenog u širi razvojni kontekst pripremiti podlogu za lokalni strateški dokument u Gradu Puli s poveznicom na EU programe.

3. Civilno društvo i aktivno građanstvo

Partner u zajednici:

Partner 1. CERANEO

Partner 2. Udruga Oaza (Rijeka)

Cilj projekta: Temeljem procjene potreba s partnerom u zajednici, izraditi prijedlog volonterskog programa i smjernica za menadžment volontera za udruhu Oaza

4. Socijalne inovacije i socijalno poduzetništvo - Zagovaranje inovativnih modela usluga skrbi za beskućnike i prevencije beskućništva kroz model "Stanovanje prvo"

Partner u zajednici:

CERANEO

Cilj projekta: Temeljem procjene potreba s partnerom u zajednici te učenjem iz inozemnih primjera dobre prakse, zagovarati provedbu modela "Stanovanje prvo" u Hrvatskoj te izraditi priručnik za implementaciju ovog modela u RH.

5. Socijalne inovacije i socijalno poduzetništvo - Zagovaranje inovativnih modela usluga skrbi za beskućnike i prevencije beskućništva kroz model socijalnog mentorstva

Partner u zajednici:

Partner 1. CERANEO

Partner 2. Hrvatska mreža za beskućnike

Partner 3. Udruga Most Split

Cilj projekta: Izraditi priručnik kao sažeti strateški dokument s jasnim smjernicama za implementaciju modela socijalnog mentorstva beskućnika.

Više na poveznici:

http://ceraneo.hr/wp-content/uploads/2019/10/DKU_publikacija_e-oblik.pdf

PRIMJERI DOBRE PRAKSE U HRVATSKOJ

HRVATSKA MREŽA ZA BESKUĆNIKE

Nitko gladan, nitko bez krova nad glavom i nitko bez podrške.

Hrvatska mreža za beskućnike je nacionalna, nevladina organizacija pravnih osoba koje skrbe o beskućnicima i sličnim socijalno isključenim skupinama građana, nastala dobrovoljnim udruživanjem radi unapređenja skrbi o beskućnicima, suradnje i promicanja prava beskućnika i sličnih socijalno isključenih skupina građana.

Strateški ciljevi od 2018. do 2020. godine

- ✓ Senzibiliziranje javnosti, zagovaranje i lobiranje
- ✓ Zagovaranje politike skrbi o beskućnicima u županijskim središtima i velikim gradovima
- ✓ Jačanje kapaciteta Mreže i njenih članica te razvoj i provedba zajedničkih projekata i programa na razini Mreže
- ✓ Prihvatanje ETHOS tipologije na razini Hrvatske
- ✓ Iniciranje donošenja Strategije za suzbijanje beskućništva i promjena u hrvatskim propisima
- ✓ Razvoj prilagođenih usluga pomoći i podrške beskućnicima koji nisu obuhvaćeni smještajem

Hrvatska mreža za beskućnike
Kneza Branimira 53
10000, Zagreb
mob: 091/200 9991
beskucnici.centar@gmail.com

PROGRAMI/PROJEKTI

- ✓ Centar za pomoć i podršku beskućnicima i osobama u riziku od beskućništva
- ✓ Hrvatska nogometna reprezentacija beskućnika
- ✓ Stambena zajednica za beskućnike
- ✓ Ljetni kamp za korisnike prihvatilišta/prenočišta
- ✓ Nacionalni susret o beskućništvu

UDRUGA MOST

Centar za beskućnike/ce

- ✓ PRENOČIŠTE
- ✓ SOCIJALNO UKLJUČIVANJE
- ✓ POLUDNEVNI BORAVAK
- ✓ SOCIJALNA SAMOPOSLOGA

Udruga MoSt je prepoznata u široj lokalnoj zajednici kao promotor solidarnosti, te su u svojim aktivnostima senzibilizirali tisuće građana na pomoć svojim korisnicima.

Projekt "O LA LA 366 večera"

Radi se o akciji u kojoj se građani dobrovoljno javljaju da bi jedan dan u godini skuhalili ili osigurali jelo za splitske beskućnike. Akcija traje već osmu godinu i ne događa se samo na neke prigodne datume. Skoro svaku večer Splitskani kuhaju za beskućnike svog grada.

Promotivno-humanitarna akcija 'A di si ti?!'

Već devetnaest godina cilj akcije 'A di si ti?!' je senzibiliziranje javnosti za problematiku beskućništva, promocija solidarnosti i volonterstva. Sav prihod prikupljen tijekom akcije namijenjen je korisnicima, te za uređenje i opremanje prostora Centra za beskućnike.

UDRUGA OAZA

Stambena zajednica za žene beskućnice

Cilj Stambene zajednice je adekvatan smještaj i sigurnost za žene beskućnice koje u tom trenutku istu nisu u mogućnosti same ostvariti te im pružiti sadržaje koji će im pomoći u lakšoj integraciji u društvo i osamostaljivanju.

Prihvatište za beskućnike

Namijenjeno je korisnicima prvenstveno s područja Rijeke i Primorsko-goranske županije. Raspoložive kapacitete od 14 kreveta te korisnicima pruža privremeni smještaj od 6 mjeseci do godine dana, a u tom periodu korisnici bi trebali uz pomoć pronaći trajni ili neki drugi privremeni smještaj.

Obrazovanje i integriranje

Program "Obrazovanje i integriranje" je dopunski, izvanškolski, odgojno-obrazovni program namijenjen za romsku (pretežno Aškalije) i neromsku djecu iz nužnog smještaja Grada Rijeke, koji se provodi u OŠ Škurinje od 2011. godine.

Susjedi bez adrese

Rad na terenu sa beskućnicima i osobama koji žive u neadekvatnim uvjetima.

UDRUGA MILOSRĐE

Referentni centar za školovanje i osposobljavanje beskućnika iz cijele Hrvatske

Udruga „Milosrđe“ – Centar za beskućnike, u suradnji s Hrvatskom mrežom za beskućnike i njenim članicama, osnovala je referentni centar u kojem se obrazuju i osposobljavaju beskućnici iz cijele Hrvatske s ciljem povećanja radnih kompetencija.

Centar za beskućnike provodi više godina školovanja i osposobljavanja za razna zanimanja koja olakšavaju put prema traženju posla i radnog odnosa.

Stručna osposobljavanja koje se provode u Centru:

- ✓ Rukovatelj viličarom
- ✓ Rukovatelj lančanim pilama
- ✓ Rukovatelj motornom kosilicom
- ✓ Rukovatelj motornom trimmerom
- ✓ Monter suhe gradnje
- ✓ Jednostavni poslovi u ratarstvu
- ✓ Vočar
- ✓ Pčelar
- ✓ Proizvođač povrća
- ✓ Proizvođač i prerađivač ljekovitog i aromatičnog bilja
- ✓ Priprematelj bureka i pizza
- ✓ Sobarica
- ✓ Konobar (jednostavni poslovi)
- ✓ Kuhar (jednostavni poslovi)
- ✓ Njegovateljica starih i nemoćnih

Poligoni na kojima se održava praktična nastava i obuka polaznika:

- ✓ Plastenici
- ✓ Vrtni nasadi
- ✓ Plantaža aronije
- ✓ Voćnjak
- ✓ Šikara i visoko raslinje

Svrha radnih aktivnosti i stručnih osposobljavanja

- ✓ Stručna osposobljavanja najbolja su prilika za korisnike kojima omogućuju privremeno zapošljavanje putem javnih radova, obzirom da je stručno osposobljavanje nužan preduvjet za neka od zanimanja koja su tražena u pojedinim gradovima i županijama kroz mjeru javnih radova.

POPIS USLUGA ZA BESKUĆNIKE U HRVATSKOJ

Hrvatska mreža za beskućnike

Kneza Branimira 53
10000, Zagreb
mob: 091/200 9991
E-mail: beskucnici.centar@gmail.com
www.beskucnici.info

Prihvatilište za beskućnike

Domovinska 10, 10410 Velika Kosnica
Socijalna služba: tel: +385 1 55 34 343
GSM: +385 98 32 48 39
E-mail: prihvatiliste@ckzg.hr
www.ckz-prihvatiliste.com

Prihvatilište za beskućnike

Dugoselska 71
10361 Sesvetski Kraljevec
Tel: 01 4678 656, Mob. 099 62 90 388
E-mail: kuca.beskucnici@czn.hr

Samostan "Misionarke ljubavi – sestre majke Terezije"

Prenoćište za beskućnike
Jukićeva 24, 10000 Zagreb
Tel./fax: 01 4812 452

Prenoćište za beskućnike

Vodnikova 6, 42 000 Varaždin
Tel: 042/230-700
Mob: 098 302421; 098 379 104
E-mail: centar592@gmail.com

Prenoćište za beskućnike

Gundulićeva 52, 21000 Split
T: +385 21 49 02 61
E-mail: info@most.hr

Centar za prihvat beskućnika

– Dom Sv. Vinka Paulskoga
J. J. Strossmayera 69, 31000 Osijek
Tel: 031/375 612, Mob: 098 722 219
E-mail: caritas@djos.hr

Prihvatilište za beskućnike

Krešimirova 12, 51000 Rijeka
Tel. 051/327-362
E-mail: info@udrugaoaza.hr
www.udrugaoaza.hr

Prihvatilište za beskućnike

Pula, Valturska 61
Tel/Fax: 091/223 -1035
E-mail: prihvatiliste.pula@gmail.com

Centar za beskućnike

Hrvatske bratske zajednice 2
54000 Karlovac
Mob: 091 525 3457
E-mail: centarzabeskucnike@gmail.com

Prenoćište za beskućnike Caritas šibenske biskupije

Braće Polića 14, Šibenik
Tel: 022 / 216 447
E-mail: caritas-biskupije-sibenik@si.hnet.hr

Prihvatište za beskućnike "Ruže Sv. Franje"

Rijeka, Baštijanova 25a (crkva na Kozali)

Tel: 051/512 131

E-mail: prihvatiliste.ofstrsat@gmail.com

UDRUGA SV. JERONIM, Prenočište za beskućnike

Kaštel Gomilica, Cesta F. Tuđmana 410

Mob: 099 / 653 0659

E-mail: udruga.svjeronim@gmail.com

Prenočište za beskućnike "Sv. Vinko Paulski"

Ulica Franje Tuđmana 24, Zadar

Tel: 023 / 316 710

E-mail: caritas@zd.t-com.hr

www.caritas-zadar.hr

Udruga Institut Pula

Dobričeva 32, 52100 Pula

Tel: 052 222 502

E-mail: institut.lungomare@gmail.com

**RCCG Dom nade - udruga za pomoć beskućnicima
ostalim socijalno ugroženima**

Zagreb

Mobitel: 099/354-9531

E-mail: udruga.domnade@gmail.com

Projekt financijski podržava:

Ministarstvo za demografiju,
obitelj, mlade i socijalnu politiku